Розвиток та застосування Повітряних Сил, інших видів Збройних Сил України, удосконалення їх системи управління

УДК 355.45

DOI: 10.30748/nitps.2020.38.01

В.Ю. Богданович¹, О.В. Дублян¹, О.В. Передрій¹, А.М. Прима¹, І.В. Москаленко²

¹Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Київ

²Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського, Київ

МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ АСИМЕТРИЧНОЇ ПРОТИДІЇ В ІНТЕРЕСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАТНЬОГО РІВНЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Пропонується метод оцінювання ефективності асиметричної протидії сучасним загрозам в інтересах забезпечення достатнього рівня воєнної безпеки держави. Оскільки однією із головних тенденцій формування та розвитку безпекового середовища у світі визначено перенесення ваги у воєнних конфліктах на асиметричне застосування військової сили збройними формуваннями, зміщення акцентів у веденні воєнних конфліктів на комплексне використання військових і невійськових інструментів (економічних, політичних, інформаційно-психологічних тощо), виникла потреба в оцінюванні та прогнозуванні ефективності асиметричного застосування військових та невійськових сил і засобів у протидії силовому тиску та застосуванню військової сили проти держави, що протистоїть більш сильному у військовому відношенні противнику.

Основним обмеженням держави, що проводить наступальні дії, виступають втрати особового складу. Для держави – жертви агресії втрати особового складу, населення, інфраструктури тощо у такому конфлікті значно більші. Світовий досвід показує, що значно слабша у військовому відношенні країна, здійснюючи асиметричні заходи протидії загрозам військовими і невійськовими суб'єктами сил оборони, здатна завдати противнику неприйнятної збитку, в т.ч. і в невійськових сферах безпеки, і тим самим примусити навіть більш сильного у воєнному відношенні противника відмовитися від застосування військової сили проти неї.

Пропонується ефективність протидії агресії держави, що значно переважає державу-мішень за військовою "потужністю", оцінювати сумарним рівнем деескалації загрози на певний момент часу за рахунок симетричної (прямой військової) та асиметричної (комплексної) протидії агресії у формі проведення локальної спеціальної операції. Це дало змогу синтезувати модель оцінювання ефективності асиметричної протидії загрозам воєнній безпеці держави за показником сумарного зниження рівня загрози в проведених локальних спеціальних операціях (ЛСО), а також сформувати систему обмежень та визначити критерій прийняття рішення державою-агресором на відмову від подальших агресивних дій.

Ключові слова: воєнна безпека, загроза, асиметрична протидія, силовий тиск, військова сила, ефективність протидії, збройний конфлікт.

Вступ

Постановка проблеми. Стаття присвячена загальній проблемі забезпечення достатнього рівня воєнної безпеки держави в умовах здійснення проти неї силового тиску або застосування військової сили більш потужною у військовому відношенні державою. Частковим завданням загальної проблеми визначена розроблення методу оцінювання ефективності асиметричної протидії сучасним загрозам воєнній безпеці держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У законі "Про національну безпеку України" [1] у загальному плані визначаються шляхи досягнення

цілей державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва, але ні симетрична, ні асиметрична протидія не згадуються.

Визначені у законодавчих документах [2–4] шляхи формування національних безпекових та оборонних спроможностей обумовлюють сумісне використання сил і засобів сектору безпеки і оборони (СБОУ). При цьому пріоритет надається невійськовим засобам усунення або нейтралізації загроз національним інтересам. Асиметричні форми використання сил і засобів СБОУ у законодавчих документах не визначені.

У публікації [5] розглянута стратегія непрямих дій, але асиметричні дії не виокремлені, методичні

підходи до оцінювання ефективності непрямих дій не розглянуті.

У монографії [6] запропонована методика визначення стратегічних завдань суб'єктам системи забезпечення воєнної безпеки щодо нейтралізації загроз воєнного характеру в умовах позаблокового статусу, але варіанти інтеграції зусиль окремих елементів системи, у тому числі їх асиметричне застосування, в монографії не розглянуті.

Матеріали публікацій [7–9] також не дають відповідей на це питання.

Принципи інтеграції сил і засобів СБОУ, можливі форми і способи їх сумісного (комплексного) використання детально розглянуті у монографії [10], але питанням їх асиметричного застосування в роботі приділено недостатньо уваги.

Мета статті – розроблення методу оцінювання ефективності асиметричної протидії сучасним загрозам в інтересах забезпечення достатнього рівня воєнної безпеки держави.

Виклад основного матеріалу

У Воєнній доктрині України [3] однією із головних тенденцій формування та розвитку безпекового середовища у світі визначається перенесення ваги у воєнних конфліктах на асиметричне застосування військової сили не передбаченими законом збройними формуваннями, зміщення акцентів у веденні воєнних конфліктів на комплексне використання військових і невійськових інструментів (економічних, політичних, інформаційно-психологічних тощо), що принципово змінює характер збройної боротьби.

Ураховуючи ці обставини, Україна здійснює стратегічний перегляд концепції оборони з урахуванням досвіду подолання поточної кризи, запровадження нових методів керівництва обороною, які ґрунтуються на євроатлантичному досвіді за критерієм “висока ефективність за прийнятних витрат”. Одночасно передбачається створення результативного механізму формування і реалізації державної політики з питань забезпечення воєнної безпеки, здійснення військово-політичного, адміністративного та безпосереднього військового керівництва силами оборони. Першочерговим завданням визначено створення дієвої системи управління сектором безпеки і оборони держави.

Формування національних оборонних спроможностей передбачає поліпшення взаємодії і координації дій органів державної влади та складових сектору безпеки і оборони з урахуванням особливостей сучасної збройної боротьби, у ході якої широко використовуються не лише традиційні військові сили та засоби, а й різноманітні невійськові. Основним обмеженням при цьому виступають ресурси, які

держава виділяє для зниження воєнної небезпеки до прийнятного рівня.

Основними вимогами до системи забезпечення воєнної безпеки є гарантування надійного захисту держави від зовнішніх і внутрішніх загроз, запобігання виникненню збройного конфлікту, а у разі збройного конфлікту – його локалізація і нейтралізація тими ресурсами, які є у розпорядженні держави.

Виходячи із засад внутрішньої і зовнішньої політики, характеру актуальних загроз національній безпеці основними завданнями воєнної політики України у найближчий час і в середньостроковій перспективі визначено створення цілісного СБОУ як головного елемента системи забезпечення воєнної безпеки, інтеграцію спроможностей його складових для своєчасного й ефективного реагування на наявні та потенційні загрози, забезпечення підвищення спроможностей сил оборони, необхідних для досягнення цілей воєнної політики з урахуванням наявних у держави можливостей і ресурсів.

Оновлена концепція оборони передбачає запровадження нових методів керівництва обороною [3], які ґрунтуються на євроатлантичному досвіді.

Прийнятні витрати розглядаються переважно розвиненими демократичними країнами, у яких громадянське суспільство виступає основною соціально-політичною силою, що визначає внутрішню і зовнішню політику цих країн, у тому числі й у воєнній сфері, та здійснює цивільний контроль за владою. Громадянське суспільство головною цінністю визначає життя людини, її права і безпеку. Для громадянського суспільства неприйнятний військовий шлях вирішення зовнішньополітичних проблем, якщо бойові дії пов'язані зі значними втратами своїх громадян. Проте таке положення стосується тільки ситуацій, які не загрожують існуванню цих держав. У разі ж агресії проти них ставлення до втрат своїх військ буде абсолютно іншим, і держави, поза сумнівом, підуть на жертви заради збереження свого суверенітету і незалежності.

Оскільки сучасна геополітична ситуація така, що розвинені країни й їх союзи домінують в економічному, політичному, інформаційному і військово-відношенні, прямої військової загрози для них не існує [11], хоча і зберігається реальна загроза тероризму [12], у боротьбі проти якого Захід може піти на певні жертви. Використовувати ж військову силу в ситуаціях, які не загрожують існуванню держави, стає складніше у міру становлення громадянського суспільства.

Таким чином, для розвинених демократичних країн все більшого значення у військовій сфері набуває цивілізаційний чинник, що зумовлює рівень допустимих втрат у живій силі під час вирішення зовнішньополітичних проблем військовим шляхом.

Досвід воєнних конфліктів різного масштабу впродовж останнього десятиліття свідчить про те, що рівень допустимих втрат становить десятки, якщо не одиниці, людських життів і стає одним з найважливіших чинників заборони застосування військової сили [11]. Євроатлантичний досвід переконує, що під час планування використання військової сили очікувані втрати особового складу держави, що проводить наступальні дії, мають статус ресурсного обмеження від 0,5 до 1,0 %. Для держави – жертви агресії втрати особового складу, населення, інфраструктури тощо у такому конфлікті значно більші. Світовий досвід показує, що значно слабша у військовому відношенні країна, проводячи асиметричні заходи протидії загрозам військовими і невійськовими суб'єктами сектору безпеки і оборони, здатна завдати противнику неприйнятної збитку, в т.ч. і в невійськових сферах безпеки, і тим самим примусити навіть більш сильного у воєнному відношенні противника відмовитися від застосування військової сили проти неї.

З огляду на зазначене, найбільш пріоритетним завданням асиметричної протидії загрозам воєнній безпеці держави – жертви агресії доцільно визначити: раціонально використовуючи ресурси, завдати противнику у найбільш уразливих і неочікуваних для нього місцях (“точках”) таких збитків, за яких він буде вимушений відмовитися від подальших агресивних дій.

Асиметричні заходи здійснюються спеціально підготовленими суб'єктами або виділеними ними силами, як правило, у формі ЛСО. Кількість ЛСО залежить від противника, ресурсів та можливостей держави – жертви агресії.

Супутніми завданнями можуть бути:

максимальне зниження очікуваних деструктивних впливів загроз на визначальні сфери національної безпеки держави – жертви агресії;

недопущення порушення соціально-політичної стабільності всередині держави;

дискредитація держави – джерела гібридної агресії (ГА) в очах міжнародної спільноти тощо.

Ураховуючи наведене вище, очікувана ефективність протидії агресії держави, що значно перевищує державу-мішень у військовій “потужності”, може бути оцінена сумарним рівнем деескалації загрози на момент часу t за рахунок симетричної (прямой військової) та асиметричної (комплексної) протидії агресії, рис. 1.

$$E_{ea}(t) = K_a(t_{an}) - \sum_{i=1}^I \Delta K_{ACi}(t_{ik}, R_{resi}, M_{oci}, M_{ovmi}) - \sum_{i=1}^I \Delta K_{kb}(t_{in}, R_{res}, M_{oc}, M_{ovm}) - \Delta K_{kb}(t_a > t_{JK}, R_{res}, M_{oc}, M_{ovm}).$$

При $R_{resi} \leq R_{res_{ei}}$;

$M_{oci} \leq M_{ocdon_i}$;

$M_{ovmi} \leq M_{ovmdon_i}$;

де t – поточний час протидії (відбиття) агресії;

$t_{an}(t_{ak})$ – час початку (закінчення) агресії;

$t_{in}(t_{ik})$ – час початку (закінчення) i -ї, ($i=1, I$),

ЛСО асиметричної протидії;

I – кількість проведених ЛСО;

Рис. 1. Гіпотетичний приклад оцінювання ефективності відбиття агресії держави, що значно перевищує державу-мішень у військовій “потужності”, з використанням симетричної і асиметричної протидії у двох ЛСО ($I=2$)

$K_a(t_{an})$ – рівень загрози, що несе державі-жертві розв’язувана агресія;

ΔK_{ACi} – зниження рівня загрози за рахунок проведення i -ї ЛСО;

$\Delta K_{kb}(t_{in})$ – зниження рівня загрози на початок проведення i -ї ЛСО за рахунок комплексного використання військових і невійськових сил та засобів держави – жертви агресії (симетричної протидії);

$R_{resi}(R_{res_{ei}})$ – ресурси (максимально можливі ресурси), що використовуються при проведенні i -ї ЛСО;

$M_{oci}(M_{ocdon_i})$ – втрати (допустимі втрати) особового складу при проведенні i -ї ЛСО;

$M_{ovmi}(M_{ovmdon_i})$ – втрати (допустимі втрати) озброєння і військової техніки в i -ї ЛСО;

R_{res} – ресурси, що використовуються при відбитті агресії симетричними методами або комплексним використанням військових і невійськових інструментів [5];

M_{oc} – втрати особового складу, у тому числі

невійськових суб'єктів сил оборони, що залучаються до відбиття агресії;

M_{ovm} – втрати озброєння і військової техніки в ході відбиття агресії.

Звідси ефективність асиметричної протидії агресії у загальному вигляді може бути оцінена як результат сумарного зниження рівня загрози в проведених ЛСО:

$$E_{AC}(t_a) = \sum_{i=1}^J \Delta K_{AC_i}(t_{ik}, R_{res_i}, M_{oc_i}, M_{ovm_i}).$$

Критерієм прийняття рішення державою-агресором на відмову від подальших агресивних дій є виконання хоча б однієї з умов:

$$E_{va}(t_{ak}) \leq K_{an}(t_{ak});$$

$$M_{oca}(t_{ak}) \geq M_{ocad},$$

де $K_{an}(t_{ak})$ – пороговий рівень загрози, яку спричинила державі – жертві агресії розпочата проти неї агресія;

$M_{oca}(t_{ak})$ – втрати особового складу держави-агресора, що був залучений до здійснення агресії, у тому числі залучених бойовиків, найманців тощо;

M_{ocad} – допустимі для держави-агресора втрати особового складу.

Припинення агресії проти держави-жертви може бути здійснено і за інших умов, наприклад, за рішенням Ради Безпеки ООН, у відповідь на ультиматум створеної коаліції держав тощо.

Висновки

Таким чином, розроблений метод оцінювання результативності проведення ЛСО асиметричної протидії дав змогу синтезувати модель оцінювання ефективності асиметричної протидії загрозам війсьній безпеці держави за показником сумарного зниження рівня загрози в проведених ЛСО, а також сформулювати систему обмежень та визначити критерій прийняття рішення державою-агресором на відмову від подальших агресивних дій.

Більш детально метод оцінювання ефективності асиметричної протидії та методичний апарат оцінювання $E_{va}(t)$, $E_{AC}(t)$, $K_{an}(t_{ak})$ буде розглянуто у наступних публікаціях.

Список літератури

1. Закон України від 21.06.2018 року “Про національну безпеку України” № 2469–VIII. – К., 2018. – 31 с.
2. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України” № 287/2015. – К., 2015. – 12 с.
3. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року “Про нову редакцію Воєнної доктрини України” № 555/2015. – К., 2015. – 27 с.
4. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року “Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України” № 92/2016. – К., 2016. – 17 с.
5. Лепіхов А.В. Стратегія непрямих дій / А.В. Лепіхов, Г.С. Храпач // Оборонний вісник. – Київ: Центр воєнної політики та політики безпеки, 2019. – № 12. – С. 8-13.
6. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України: монографія у 7 т. Т. 1. Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / В.Ю. Богданович, І.Ю. Свида, Є.Д. Скулиш; за заг. ред. Є.Д.Скулиша. – К.: Наук. вид. відділ НА СБ України, 2012. – 548 с.
7. Нові “лабіринти” безпекового середовища та їх вплив на забезпечення воєнної безпеки держави / В.Ю. Богданович, А.М. Сиротенко, А.М. Прима, В.І. Вовчанський // Харків: Наука і техніка Повітряних сил ЗС України. – 2019. – № 2(35). – С. 9-15. <https://doi.org/10.30748/ntps.2019.35.01>.
8. Богданович В.Ю. Аналіз можливостей системи забезпечення національної безпеки України щодо всебічної підтримки безпекового супроводу реалізації національних інтересів [Текст] / В.Ю. Богданович, І.Ю. Свида, А.Л. Висідалко // Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. – 2013. – № 3(12). – С. 5-12.
9. Романченко І.С. Метод обґрунтування завдань щодо безпекового супроводу реалізації національних інтересів у системі забезпечення національної безпеки / І.С. Романченко, В.Ю. Богданович, І.Ю. Свида // Збірник наукових праць ЦНДІ ЗС України. – К., 2011. – № 1(55). – С. 5-18.
10. Методологія комплексного використання військових і невійськових сил і засобів сектора безпеки і оборони для протидії сучасним загрозам війсьній безпеці України: монографія / В.Ю. Богданович, І.С. Романченко, І.Ю. Свида, А.М. Сиротенко. – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2019. – 268 с.
11. Цыгичко В.Н. О категории “соотношение сил” в потенциальных военных конфликтах / В.Н. Цыгичко // Военная мысль. – 2002. – № 3. – С. 5-6.
12. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: / О.С. Власюк // Вибр. наук. праці НІСД. – К., 2016. – 528 с.

References

1. Law of Ukraine (2018), “Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy No. 2469–VIII vid 21 chervnya” [On National Security of Ukraine No. 2469–VIII dated June 21], Kyiv, 31p.
2. Decree of the President of Ukraine (2015), “Pro rishennja Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 6 travnja 2015 roku “Pro Stratehiju nacionalnoi bezpeky Ukrajiny” No. 287/2015” [On the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated May 6, 2015 “On the Strategy of National Security of Ukraine” No. 287/2015], Kyiv, 12 p.
3. Decree of the President of Ukraine (2015), “Pro rishennja Rady natsionalnoji bezpeky i oborony Ukrainy vid 2 veresnja 2015 roku “Pro novu redaktiiu Voiennoi doktryny Ukrainy” No. 555/2015” [On the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 2 “On the new edition of the Military Doctrine of Ukraine” No. 555 /2015], Kyiv, 27 p.

4. Decree of the President of Ukraine (2016), “Pro rishennja Rady natsionalnoji bezpeky i oborony Ukrainy vid 4 bereznja 2016 roku “Pro Kontseptsiju rozvytku sektoru bezpeky i oborony Ukrainy” No. 92/2016” [On the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated March 4, 2016 “On the Concept of Development of the Security and Defense Sector of Ukraine” No. 92/2016], Kyiv, 17 p.
5. Lepikhov, A.V. and Hrapach, G.S. (2019), “Stratehiia nepriamykh dii” [Indirect Action Strategy], *Defense Bulletin*, No. 12, Center for Military and Security Policy, pp. 8-13.
6. Bohdanovych, V.Yu., Svyda, I.Yu. and Skulish, Ye.D. (2012), “Teoretyko-metodolohichni osnovy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy: monohrafiia u 7t. T. I. “Teoretychni osnovy, metody y tekhnolohii zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy” [Theoretical and methodological bases of ensuring national security of Ukraine: monograph: 7 vol., Vol. 1: Theoretical foundations, methods and technologies of ensuring national security of Ukraine], Scientific Publishing House of the National Academy of the Security Service of Ukraine, Kyiv, 548 p.
7. Bohdanovych, V.Yu., Syrotenko, A.M., Pryma, A.M. and Vovchanskyi, V.I. (2019), “Novi “labirynty” bezpekovooho seredovyscha ta yikh vplyv na zabezpechennia voiennoi bezpeky derzhavy” [New “labyrinths” of the security environment and their influence on ensuring the military security of the state], *Science and Technology of the Air Force of Ukraine*, No. 2(35), pp. 9-15. <https://doi.org/10.30748/nitps.2019.35.01>.
8. Bohdanovych, V.Yu., Svyda, I.Yu. and Vysidalko, A.L. (2013), “Analiz mozhlyvostei systemy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy shchodo vsebichnoi pidtrymky bezpekovooho suprovodu realizatsii natsionalnykh interesiv” [Analysis of the possibilities of the ensuring system of the national security of Ukraine regarding the comprehensive support of security support for the realization of national interests], *Science and Technology of the Air Force of Ukraine*, No. 3 (12), pp. 5-12.
9. Bohdanovych, V.Yu., Romanchenko, I.S. and Svyda, I.Yu. (2011), “Metod obgruntuvannia zavdan shchodo bezpekovooho suprovodu realizatsii natsionalnykh interesiv u systemi zabezpechennia natsionalnoi bezpeky” [Method of substantiation of tasks concerning security support for the realization of national interests in the system of ensuring national security], *Collection of scientific works of the Central Scientific Research Institute of the Armed Forces of Ukraine*, No. 1(55), pp. 5-18.
10. Bohdanovych, V.Yu., Romanchenko, I.S., Svyda, I.Yu. and Syrotenko, A.M. (2019), “Metodolohiia kompleksnoho vykorystannia viiskovykh i neviiskovykh syl i zasobiv sektora bezpeky i oborony dlia protyddi suchasnym zahrozam voiennoi bezpeky Ukrainy: monohrafiia” [Methodology of integrated use of military and non-military forces and means of the security and defense sector for countering contemporary threats to Ukraine's military security], National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, Kyiv, 268 p.
11. Tsygichko, V.N. (2002), “O kategorii “sootnoshenie sil” v potencialnykh voennykh konfliktakh” [On the category “the correlation of forces” in potential military conflicts], *Military Thought*, No. 3, pp. 5-6.
12. Vlasuk, O.S. (2016), “Natsionalna bezpeka Ukrainy: evoliutsiia problem vnutrishnoi polityky” [National Security of Ukraine: The Evolution of Domestic Policy], *Selected Scientific Papers of National Institute for Strategic Studies*, Kyiv, 528 p.

Надійшла до редколегії 16.01.2020

Схвалена до друку 11.02.2020

Відомості про авторів:

Богданович Володимир Юрійович

доктор технічних наук професор
головний науковий співробітник Центрального
науково-дослідного інституту Збройних Сил України,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-0481-9454>

Дублян Олександр Володимирович

кандидат військових наук
провідний науковий співробітник
Центрального науково-дослідного інституту
Збройних Сил України,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-5129-3913>

Передрій Олександр Вікторович

кандидат військових наук
Начальник управління Центрального
науково-дослідного інституту Збройних Сил України,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-2877-4959>

Прыма Андрій Миколайович

ад'юнкт Центрального науково-дослідного
інституту Збройних Сил України,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-0776-6864>

Information about the authors:

Vladimir Bohdanovych

Doctor of Technical Sciences Professor
Chief Research of Central Research Institute
of the Armed Forces of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-0481-9454>

Oleksandr Dublian

Candidate of Military Sciences
Lead Research
of Central Research Institute
of the Armed Forces of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-5129-3913>

Oleksandr Peredrii

Candidate of Military Sciences
Head of Research Department of Central
Research Institute of the Armed Forces of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-2877-4959>

Andrey Pryma

Doctoral Student of Central Research Institute
of the Armed Forces of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-0776-6864>

Москаленко Ігор Віталійович

заступник начальника фінансово-економічного управління Національного університету оборони України ім. І. Черняхівського, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-7822-6419>

Igor Moskalenko

Deputy Head of financial and economic management of the National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-7822-6419>

МЕТОД ОЦЕНИВАНИЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ АСИММЕТРИЧНОГО ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ В ИНТЕРЕСАХ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ДОСТАТОЧНОГО УРОВНЯ ВОЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА

В.Ю. Богданович, А.В. Дублян, А.В. Передрий, А.Н. Прима, И.В. Москаленко

Предлагается метод оценивания эффективности асимметричного противодействия современным угрозам в интересах обеспечения достаточного уровня военной безопасности государства. Поскольку одной из главных тенденций формирования и развития среды безопасности в мире определено перенесения веса в военных конфликтах на асимметричное применение военной силы вооруженными формированиями, смещение акцентов в проведении военных конфликтов на комплексное использование военных и невоенных инструментов (экономических, политических, информационно-психологических и т.д.), возникла потребность в оценивании и прогнозировании эффективности асимметричного применения военных и невоенных сил и средств в противодействии силовому давлению и применению военной силы против государства, противостоящего более сильному в военном отношении противнику.

Основным ограничением государства, которое проводит наступательные действия, выступают потери личного состава. Для государства–жертвы агрессии потери личного состава, населения, инфраструктуры и т.д. в таком конфликте значительно больше. Мировой опыт показывает, что более слабая в военном отношении страна, осуществляя асимметричные меры противодействия угрозам военными и невоенными субъектами сил обороны, способна нанести противнику неприемлемый ущерб, в т.ч. и в невоенных сферах безопасности, и тем самым заставить даже более сильного в военном отношении противника отказаться от применения военной силы против нее.

Предлагается эффективность противодействия агрессии государства, которое значительно превосходит государство–мишень по военной “мощности”, оценивать суммарным уровнем деэскалации угрозы на определенный момент времени за счет симметричного (прямого военного) и асимметричного (комплексного) противодействия агрессии в форме проведения локальной специальной операции (ЛСО). Это позволило синтезировать модель оценивания эффективности асимметричного противодействия угрозам военной безопасности государства по показателю суммарного снижения уровня угрозы в проведенных ЛСО, а также сформировать систему ограничений и определить критерий принятия решения государством-агрессором на отказ от дальнейших агрессивных действий.

Ключевые слова: военная безопасность, угроза, асимметричное противодействие, силовое давление, военная сила, эффективность противодействия, вооруженный конфликт.

THE METHOD OF ASSESSMENT OF ASYMMETRIC COUNTERACTION IN THE INTERESTS OF ENSURING THE SUFFICIENT LEVEL OF THE STATE MILITARY SECURITY

V. Bohdanovych, O. Dublian, O. Peredryi, A. Pryma, I. Moskalenko

The method of assessing the effectiveness of asymmetric counteraction to modern threats in the interest of ensuring a sufficient level of state military security is proposed. As one of the main trends in the formation and the development of a secure environment in the world is the shift of weight in military conflicts to the asymmetric employment of the military force by the armed formations, shifting the emphasis in the conduct of military conflicts to the integrated employment of military and non-military capabilities (economic, political, informational, psychological) then there was a need to assess and predict the effectiveness of asymmetric employment of military and non-military defense assets to counteract the force and the employment of military capabilities against a state that opposes a stronger (in a military sense) enemy.

The main limitation of the offensive state is the loss of personnel. For the aggression victim-state, the loss of personnel, population, infrastructure, etc. in such a conflict is much bigger. World experience shows that a much weaker (in a military sense) country can inflict unacceptable damage by conducting asymmetric counter-threats to military and non-military assets, including even in non-military security spheres, and thus compel, even more militarily powerful adversary, to abandon the employment of military force against it.

The effectiveness of counteracting state aggression, which far exceeds the target state in military “power”, is proposed to assess the total level of de-escalation of the threat at a certain point of time due to symmetric (direct military) and asymmetric (complex) counteraction to aggression in the form of Local Special Operation (LSO). This made it possible to synthesize a model for assessing the effectiveness of asymmetric counteraction to threats to the military security of the state by the indicator of the total reduction of the threat level in the conducted LSO, as well as to form a system of restrictions and to determine the criterion for deciding by the aggressor state to refrain from further aggressive actions.

Keywords: military security, threat, asymmetric counteraction, force pressure, military force, counteraction efficiency, armed conflict.